

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33331
Nom	Desenvolupament i educació familiar
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	30 - Desarrollo y Educación Familiar	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GIMENO COLLADO, ADELINA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

La fam lia ha estat i continua sent en els nostres dies un grup i un fenomen d'importància clau en el desenvolupament psicosocial de les persones, i especialment dels xiquets i adolescents. Els canvis experimentats en la fam lia han estat nombrosos i han influït en la seva composició, organització i etapes del cicle de vida familiar, generant diversitat de models familiars i de maneres de viure en fam lia. Aquesta diversitat genera dificultats, no només per descriure aquest grup humà, sinó també institucionalitzat, sinó sobretot per reconèixer les característiques associades a la funcionalitat familiar i detectar situacions de risc i/o desemparament, partint d'indicadors que vagin més enllà de la percepció dels seus membres.

Els continguts es basen fonamentalment en el model sistèmic i se centren en l'anàlisi de les dimensions més rellevants de la fam lia: cultura, relacions, conflictes i crisis, tant a nivell sincrònic com diacrònic. El seu estudi requereix de la reflexió sobre la pròpia fam lia d'origen, a fi de facilitar el propi desenvolupament personal, i requereix desenvolupar la capacitat de poder valorar i fonamentar assessorament familiar.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'estableixen requisits previs, si bé és recomanable que es tinguin les competències relacionades amb la psicologia del desenvolupament del Cicle Vital i sobre Avaluació psicològica.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Conèixer els processos i etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.
- Saber interpretar la realitat familiar d'acord amb els models teòrics de psicologia familiar.
- Conèixer la dimensió social i antropològica de la família considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la seua configuració
- Observar famílies diferents de la pròpia, analitzant el seu funcionament des del seu propi context cultural.
- Anàlisi sincrònica i diacrònica de la família. Descripció i valoració de les dimensions rellevants.
- Anàlisi i valoració de la funcionalitat familiar i de les situacions del risc per al desenvolupament personal.
- Saber analitzar les necessitats i demandes dels membres de la família en els diferents models familiars.
- Ser capaç de seleccionar i aplicar instruments: genograma, entrevistes, escales i qüestionaris.
- Establir les metes de l'actuació psicològica en el context familiar, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats. Planificar.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Descriure i interpretar les dimensions rellevants en el sistema familiar.

Valorar els punts forts i febles d'un sistema familiar real i / o fictici-un sup sit-.

Utilitzar el genograma, l'entrevista i les escales com a instruments per con ixer i valorar el sistema familiar.

Planificar l'assessorament i / intervenci familiar a partir dels punts forts i febles detectats en el sistema familiar i en el seu context.

Descriure i relacionar amb casos concrets les aportacions fonamentals de la teoria i ter pia sist miques.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. LA FAMÍLIA DES DE LA PERSPECTIVA SISTÈMICA.

La teoria sistèmica en els estudis de la família.
Característiques de la família.
Composició, Subsistemes i Tipus de famílies.
Funcions i funcionalitat familiar.
El Model de Desenvolupament familiar proactiu

2. LA PERSONA. COMPETÈNCIES I NECESSITATS

Jerarquies de necessitats Maslow i Neef.
Perfils individuals. Indicadors de risc i de protecció
Desenvolupament humà i felicitat personal.

3. LA CULTURA I L'ENTORN FAMILIAR

Entorn proper Factors de risc i de protecció
La cultura Dimensions d'anàlisi.
Cultura i funcionalitat familiar.

4. RELACIONS FAMILIARS. COMUNICACIÓ I JERARQUIA

Model i axiomes bàsics en Comunicació.
Estils i continguts de Comunicació.
Competències en emissors i receptors.
Jerarquia familiar. Les normes i meta-regles
Funcionalitat i Assessorament en comunicació
Funcionalitat i Assessorament en Jerarquia familiar

5. RELACIONES FAMILIARES. APROXIMACIÓN - DISTANCIACIÓN

Relaciones diádicas de aproximación y distanciación.
Indicadores de las emociones. Amor y significados múltiples
Triángulos y cohesión global de la familia.
Aproximación distanciación y funcionalidad familiar
Valoración y Asesoramiento

6. CULTURA FAMILIAR I EDUCACIÓ

Valors, creences i metes.
Vida quotidiana i rituals
Estils educatius.
Valoració i Assessorament

7. ÀMBIT TEMPORAL.

El llegat, el present i els projectes familiars.
Estabilitat i canvi. Generadors de canvi
Etapas i tasques en el cicle familiar normatiu i no normatiu.
Perspectives temporals i funcionalitat
Valoració i Assessorament

8. SUBSISTEMES. PARELLA I FRATRIA.

La parella.
La fratria
Altres subsistemes

9. ASSESSORAMENT FAMILIAR. PRINCIPIS TRANSVERSALS

El genograma
Lentrevista i entrevista circular i altres instruments
Principis transversals d'assessorament
Estratègies en l'assessorament.

10. PROBLEMS ESPECÍFICS.

Problemes de conducta
Gestió emocional
Violència familiar. Violència de gènere.
Famílies multiproblemàtiques.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,50	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia pret n garantir l'aprenentatge significatiu, l'adquisici estructurada dels coneixements científics, la relació teoria pràctica i l'increment progressiu d'aprenentatge autònom.

Inclou: Lliçons magistrals i / o Exposicions orals, sobre els continguts més rellevants de cada tema, a diferents nivells d'aprofundiment. Realització d'activitats d'aprenentatge i aplicacions dels continguts teòrics. Orientacions per a la realització de treballs, seguiment i avaluació formativa i sumativa. Exposició de treballs de camp o teoricopràctics realitzats pels alumnes.

AVALUACIÓ

Es prioritza l'avaluació continua mitjançant la realització d'activitats distribuïda al llarg del curs. El sistema d'avaluació inclou 3 apartats.

PRIMERA CONVOCATORIA.

A.- Activitats d'aprenentatge relacionades en els continguts del programa. Suposa el 60% de la nota final.

B- Treball de Camp, consistent en la preparació d'un tema -a triar entre un llistat- per a desenvolupar en una Escola de mares i pares d'alumnes d'infantil, primària o secundària.

El treball inclou una part de fonamentació teòrica i una part de taller estructurat en 4 sessions, i la presentació als companys en horari de classe. Suposa el 20% de la nota final.

C- Examen final de conceptes bàsics i aplicació. Suposa el 20% de la nota final.

Requisits mínims en Primera convocatòria: Superar els tres apartats amb al menys un 50% de la puntuació assignada a cadascun.

SEGONA CONVOCATÒRIA.

Son recuperables totes les activitats de primera convocatòria.

Les activitats de l'apartat A s'avaluaran pel mig d'un quadern d'activitats i d'un examen (proba de elecció i prova de respostes obertes i casos). Tindrà en Segona Convocatòria un valor màxim de 6 punts en la nota final, 3 el quadern i 3 l'examen. La data de lliurament de les activitats és farà una setmana abans de l'examen. La data d'examen coincidirà en la data oficial.

El treball de Camp –apartat B- tindrà es recuperable puntuació màxima de 2 punts La data de lliurament serà una setmana abans de l'examen.

L'examen final tindrà una puntuació màxima de 2 punts.

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Gimeno, A. (1999). La familia. El desafío de la diversidad. Madrid: Ariel
- McGoldrick, M. y Gerson, R (1995). Genogramas en la educación familiar. Barcelona: Gedisa 44462
- Labrador, F.J. (2015) Intervención psicológica en terapia de pareja. Evaluación y tratamiento. Madrid. Pirámide

- Neuburger, R. (2015). Familia dolorosa. Mito y terapias familiares. Barcelona Herder
- Neuburger, R. (2015). Nuevas parejas. Barcelona: Paidós
- Suares, M.(2002). Mediando en los sistemas familiares. Barcelona: Paidós.
- Apuntes i presentacions A. Gimeno

Complementàries

- Arraz- Freijo, E. (2004). Familia y desarrollo psicológico. Madrid. Prentice-Hall
- Consellería de B.S. (2007) El papel de ámbito local en el abordaje de situaciones de desprotección infantil. Valencià: Generalitat Valenciana
- Siegel (2005) Ser padres conscientes. Edit. La llave.
- Labrador, F.J. (2015) Intervención psicológica en terapia de pareja. Evaluación y tratamiento. Madrid. Pirámide.
- Llavona-Uribelarrea. L.M. y Méndez Carrillo, F.X.(2012). Manual psicológico de la familiar. Madrid. Pirámide.
- Nardone, G., Giannotti, E. Y Rocchi, R. (2005). Modelos de familia. Conocer y resolver los problemas entre padres e hijos. Barcelona. Herder.
- Ochoa de Alda (2004). Enfoques en terpaia familiar sistèmica. Barcelo Herder
- Schlippe, A.V. y Schweitzar. J. (2003) Manual de terapia i asesoria sistémicas. Barcelona. Herder.
- Zimbardo, P. I Boyd, J. (2009) La paradoja del tiempo. Barcelona Cegal.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen el continguts de la Guia docent de l'assignatura.

2.- VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Les classes s'adaptaran al format ONLINE i s'estendran el temps que determine la Comissió Acadèmica de Títol d'acord amb les directrius que es reben des de Rectorat.

El volum de treball s'adaptarà al model vigent a cada moment.

3.- METODOLOGIA DOCENT

La docència en línia utilitzarà Blackboard. A través d'aquesta plataforma es portarà a terme la metodologia prevista en la guia, amb les adaptacions necessàries per a adaptar-se a aquest suport tècnic.

L'aula virtual s'utilitzarà per a facilitar: materials, presentar les guies d'estudi, plantejar les orientacions de les activitats, presentar treballs i aportar els resultats de les activitats presentades, siguen aquests individuals o en grup amb la corresponent retroalimentació que facilite l'aprenentatge contínu.

4.-AVALUACIÓ

Es manté el sistema d'avaluació presentat en la Guia docent.

Les proves finals se celebraran d'acord amb el règim que determinen els acords del Consell de Govern vigents en el seu moment.

En el cas que la prova final es realitze en modalitat online, es procedirà a la seua adaptació per a realitzar-la en línia a través de les ferramentes disponibles en l'aula virtual.

5.-BIBLIOGRAFIA

Es manté la que apareix en la guia docent, si bé pot aportar-se bibliografia o anotacions complementàries adequades a la situació híbrida o no presencial si es procedeix a això.